

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5297/2020
24.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиле-притивтужене АА из ..., чији је пуномоћник Вера Кузељевић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Александра Јаковљевић, адвокат из ..., ради брачне тековине, одлучујући о ревизији тужиле-противтужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 117/20 од 13.07.2020. године, у седници већа одржаној дана 24.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиле-противтужене, па се **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 117/20 од 13.07.2020. године у одбијајућем делу става VII изреке и у ставу XIV изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужили, по основу доприноса у стицању заједничке имовине-залиха робе, које су се налазиле у објекту СЗТР „ВВ“ ..., поред досуђеног износа од 114.143,92 динара исплати износ од још 73.902,08 динара (укупно 188.046,00 динара), са законском затезном каматом од 13.07.2020. године до исплате, као и да јој накнади трошкове првостепеног и другостепеног поступка у износу од 314.066,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема отправака пресуде. У преосталом делу ревизија тужиле-противтужене се **ОДБИЈА**, као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени-противтужилац да тужили-противтуженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправака пресуде.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог-противтужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 117/20 од 13.07.2020. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Прибоју П 17/2018 од 05.07.2019. године (погрешно наведено П 17/2008), исправљена решењем истог суда П 17/2018 од 16.09.2019. године, у ставовима првом, трећем, четвртим, петом, шестом, седмом, осмом, деветом, десетом, једанаестом, дванаестом и тринаестом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев да се утврди да заједничку имовину странака чине покретне ствари: комби возило марке ... .., пет сервиса за ручавање и један ДВД музички плејер. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је утврђено да заједничку имовину странака чини фрижидер са комором марке „...“, а одбијен је, као неоснован, тужбени захтев да се утврди да заједничку имовину странака чине покретне ствари: електрични шпорет марке „...“ са равном плочом, једна микроталасна, један миксер, ручно рађена машина за ... и пункт апарат. Ставом четвртим изреке, утврђено је да удео тужиље у стицању фрижидера са комором марке „...“, износи 50% идеалног дела, а одбијен је, као неоснован, тужбени захтев за веће тражење од утврђеног до траженог 60,7% идеалног дела, као и захтев да тужиља путем физичке деобе фрижидера са комором марке „...“ издвоји досуђени удео. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиљи, на име њеног учешћа у реновирању и увећању вредности стана у ..., у улици ... број ..., исплати износ од 153.872,77 динара, са законском затезном каматом од 13.07.2020. године, као дана пресуђења до исплате, а одбијен је, као неоснован, тужбени захтев за веће тражење од досуђеног до траженог износа од 220.168,34 динара, са законском затезном каматом од 15.07.2015. године до исплате, као и захтев за исплату законске камате на досуђени износ за период од 15.07.2015. године до 12.07.2020. године. Ставом шестим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиљи, на име њеног учешћа у реновирању и опремању пословног простора-локала у улици ... број ... у ..., исплати износ од 14.628,70 динара и на име учешћа у реновирању проширења пословног простора-локала у ... у ... исплати износ од 11.138,45 динара, све са законском затезном каматом од 15.07.2015. године, као дана вештачења до исплате. Ставом седмим изреке, обавезан је тужени да тужиљи, на име доприноса у стицању заједничке имовине-залиха робе које су се налазиле у објекту СЗТР „ВВ“ ..., исплати износ од 114.143,92 динара, са законском затезном каматом од 13.07.2020. године, као дана пресуђења до исплате, а одбијен је, као неоснован, тужбени захтев за веће тражење од досуђеног до траженог износа од 228.287,84 динара, са законском каматом од 07.07.2010. године до исплате, као и захтев за исплату законске затезне камате на досуђени износ од 07.07.2010. године до 12.07.2020. године. Ставом осмим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиљи, по основу уговора о краткорочном динарском кредиту бр. ...-...-..., који је тужиља закључила са ... .. 16.03.2006. године, а која средства су утрошена током брачне заједнице, исплати новчани износ од 40.153,05 динара, колико износи појединачни допринос тужиље у стицању имовине током брачне заједнице, са законском затезном каматом од 15.12.2008. године до исплате. Ставом деветим изреке, одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев туженог да се утврди да заједничку имовину странака чини комби возило марке ... .., да његов удео у стицању износи $\frac{1}{2}$ и да се дозволи да се физичком деобом издвоји његов удео. Ставом десетим изреке, одбијен је,

као неоснован, противтужбени захтев да се утврди да заједничка улагања странака у опремање објекта- дућана у ... и „ГГ“ у ... и набавку покретних ствари износе 7.500 евра, да је удео туженог у тим улагањима $\frac{1}{2}$ и да се тужиља обавезе да туженом исплати износ од 3.750 евра. Ставом једанаестим изреке, одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев да се обавезе тужиља да туженом исплати износ од 550 евра, на име повраћаја заједничке девизне позајмице. Ставом дванаестим изреке, одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев да се утврди да учешће туженог у стицању заједничке имовине са тужиљом чини вредност једног компјутера, једног бојлера, једне ТА пећи у износу од 72.000,00 динара, што би тужиља била дужна признати. Ставом тринаестим изреке, одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев да се утврди да учешће туженог у стицању заједничке имовине чини износ кредита од 2.000 евра, што би тужиља била дужна признати. Ставом четрнаестим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 192.727,60 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља-противтужена је благовремено изјавила ревизију, побијајући је у делу у коме није успела у парници, из свих законских разлога.

Тужени-противтужилац је поднео одговор на ревизију.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку и на основу спроведене расправе и допуњеног доказног поступка пред другостепеним судом, парничне странке су биле у брачној заједници од 03.06.1995. године до 07.07.2010. године, када је брак разведен правноснажном пресудом Основног суда у Пријепољу, Судска јединица у Прибоју П2 91/10. Деца парничних странака су поверена на самостално вршење родитељског права мајци, овде тужиљи. Странке су током брака живеле у стану туженог у улици ... број ..., који је са неисплаћеним пензијама у износу од 27.000,00 динара наследио од свог оца, сада покојног ДД, решењем Општинског суда у Прибоју О 3/03 од 24.01.2003. године.

У стану у коме су странке живеле током брака изведени су радови: уведено парно грејање, хобловање паркета, уградња ламината и промена столарије. Вештачењем од стране вештака грађевинске струке утврђено је да вредност наведених радова износи 307.745,55 динара (вредност столарије и уградње 114.337,15 динара, вредност подова 41.498,40 динара и уградња и куповина материјала за централно грејање 151.910,00 динара). Вредност радова у купатилу утврђена је у износу од 54.970,00 динара, а како је из исказа сведока ЋЋ утврђено да је он оцу туженог ДД дао материјал за купатило (керамичке плочице, цеви, санитарије, лепак за плочице 1994-1995 године) то вредност радова на купатилу није ушла у вредност учешћа странака у реновирању и опремању стана у улици ... број ..., обзиром да је материјал за опремање купатила прибавио отац туженог.

Такође, током трајања брачне заједнице странака изведени су грађевински радови у локалу у улици ... број ... у износу од 24.100,00 динара (израда и монтажа натстрешнице тенде у износу од 16.870,00 динара, адаптација дрвеног прозора на истом локалу у износу од 7.230,00 динара) и радови на локалу у ... у износу од 18.350,00 динара (набавка и постављање итисона у износу од 12.350,00 динара, избијање отвора за врата на зиду између локала са обрадом ивица у износу од 6.000,00 динара). Ови локали нису били у власништву странака, већ трећих лица и у њима су биле смештене радње (уз плаћање закупнине) које је основала тужила и то „ЕЕ“ 09.12.2002. године која је одјављена из регистра 15.01.2004. године и „ГГ“ 25.12.2006. године, која је брисана из регистра 26.11.2008. године.

Током брачне заједнице странке су купиле фрижидер марке „...“. Машину за ... направио је током 1993/1994 године сведок ЖЖ, а мотор је накнадно дограђен. Из исказа саслушаних сведока ЗЗ, ИИ и туженог утврђено је да тужени од износа пензије коју је наследио од оца ДД купио електрични шпорет марке „...“ са равном плочом, једну микроталасну пећ и један миксер.

Из исказа саслушаног сведока ЈЈ утврђено је да су странке током брака од ње позајмиле износ од 1.000 евра, да су део тог новца и то 500 евра дале КК на ..., а остатак од 500 евра уложили у радњу и да су позајмицу вратили у ратама док су били у браку.

Из исказа сведока ЛЛ (мајке тужиле), утврђено је да је тужени скинуо половни бојлер из свог стана и дао га уз накнаду сведоку током брачне заједнице странака. Возило марке комби ... .. купљен је и током заједнице странака отуђен ЉЉ. Сведок ММ је задржала по предлогу странака ТА пећ на име дуга - накнаде за коришћење локала у ..., а из исказа сведока НН утврђено је да су странке овом сведоку након затварања радње „ЕЕ“ 2004. године продале робу која се налазила у радњи у вредности од 7.000,00 до 8.000,00 динара.

Правноснажном пресудом Основног суда у Прибоју П 165/2011 од 16.09.2016. године утврђено је да су странке током брака стекле замрзивач 110 литара марке „...“ један пица грил апарат и ТВ апарат марке „...“.

Према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке странке су током брачне заједнице (1995-2010. године) заједнички доприносиле стицању заједничке имовине у износу од 53.294,25 евра, од чега је допринос тужиле 32.350,93 евра, што је 60,7% од укупног доприноса, а допринос туженог 20.943,32 евра, што је 39,3% укупног доприноса у стицању током брачне заједнице. Приликом утврђивања доприноса странака вршен је прерачун динарских износа утврђених годишњих доприноса у еврима, према средњем курсу НБС на дан 30.01.2012. године. Тужени који је обављао самосталну делатност као основно занимање у периоду од 1995. до 2003. године је био обвезник пореза на паушално утврђене приходе, а основицу за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање одређује држава и она не зависи од прихода које је порески обвезник остварио. Тужени је 2004. године почео да води пословне књиге и изгубио је статус

паушалног пореског обвезника. За пореског обвезника који води пословне књиге опорезиви приход самосталне делатности представља опорезиву добит која се утврђује у пореском билансу усклађивањем добити исказане у билансу успеха усклађеног у складу са прописима којим се уређује рачуноводство и ревизија. Кредити које је тужени узимао код „...“ а.д. ... и „...“ а.д. ... по уговорима, а који су враћени од средстава остварених пословањем СТЗР „ВВ“ у ..., нису придодати доприносу туженог, јер имају третман пословног прихода за који се плаћа порез на приходе од обављања самосталних делатности и као такав утиче на нето добит. Тужилца је у периоду од 1995. до 2002. године била у радном односу у привредном субјекту „ЊЊ“ а.д. ... и добила је отпремнину у износу од 75.000,00 динара. У периоду од 2003. до 2010. године није била у радном односу, али је доприносила пре свега као мајка која је била ангажована око деце и као домаћица у обављању кућних послова, због чега њен допринос утврђиван у висини просечне нето зараде у РС за одређени месец у одређеној години. Била је власник СТР „ЕЕ“ око годину дана (2003.године) и СЗТР „ГГ“ око две године (2007. и 2008. године).

Допунским вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке утврђено је да је вредност залиха робе у радњи туженог СТЗР „ВВ“ ... на дан 07.07.2010. године износила 376.092,00 динара, на основу пописне листе робе на дан 31.12.2009. године, уз уважавање набавки и продаје робе које су се десиле у периоду од 01.01. до 07.07.2010. године и на основу прибављених финансијских картица конто ...- роба у продавници, на којима се у финансијском књиговодству врши евидентирање свих набавки и продаја робе у одређеном временском периоду, користећи финансијску картицу достављену из софтвера књиговодствене евиденције „ОО“ из ... .

На овако утврђено чињенично стање другостепени суд је применио материјално право из одредби Породичног закона, цитираних у образложењу побјане пресуде и оценио да је тужбени захтев делимично основан, а противтужбени захтев неоснован.

Другостепени суд је одбио као неосноване захтеве парничних странака да се утврди да заједничку имовину странака чини комби возило марке ... ..., јер је према утврђеном чињеничном стању ово возило купљено и отуђено током трајања брачне заједнице, па не представља њихову заједничку имовину. Тужбени захтев за утврђење да заједничку имовину странака чини пет сервиса за ручавање и један ДВД музички плејер, је одбијен, јер тужилца није пружила доказе да су ове покретне ствари током брака купљене заједничким средствима странака, а захтев за утврђење да заједничку имовину чине електрични шпорет марке „...“ са равном плочом, једна микроталасна пећ и један миксер, јер је те ствари купио тужени новчаним средствима наслеђеним од оца, па ова имовина представља његову посебну имовину. Пункт апарат је отуђен током трајања брачне заједнице, а машина за ... направљена је пре него што је тужилца засновала брачну заједницу са туженим 1993./1994. године, због чега ни ове покретне ствари не представљају заједничку имовину странака.

Није основан тужбени захтев да тужени тужилци исплати одређени новчани износ на име њеног учешћа у реновирању и опремању пословног простора- локала у улици ...

број ... у ... и локала у ... у ... . Ти локали нису у власништву туженог, већ трећих лица, па улагања у те локале нису вршена као улагања у посебну имовину туженог, за који случај би тужени био у обавези да тужиљи накнади вредност уложеног према њеном доприносу.

Нема основа ни за обавезивање туженог да тужиљи накнади 1/2 новчаних средстава остварених по основу уговора кредиту, који је у току трајања брака тужиља закључила на своје име, ради прибављања новчаних средстава која су коришћена за потребе брачне заједнице. Тужиља није доказала да је остварени износ кредита вратила односно исплатила даваоцу кредита, нити да је то учинила из својих сопствених средстава односно средстава своје посебне имовине.

Код чињенице да су према табеларном приказу прихода странака из налаза вештака економско-финансијске струке, приходи странака у периоду од 1995. до 2002. године били приближно једнаки, да од 2002. године до 2010. године тужиља није била у радном односу, али да се залагала у вођењу послова у домаћинству и старању о деци, да је тужени 2004. године почео да води пословне књиге, а да је тужиља од 2010. године радила у радњама чији је оснивач тужени (СТЗР „ВВ“ и радња у улици у ...), и основала радње „ЕЕ“ (2002. - 2004.године) и „ГГ“ (2006.-2008. године), по оцени Врховног касационог суда правилан је закључак другостепеног суда да је допринос странака у стицању заједничке имовине једнак, у смислу члана 180. став 2. Породичног закона.

Стога је правилна оцена другостепеног суда да удео тужиље у стицању покретне ствари - фрижидера са комором марке „...“ износи 50%, као и да тужиљи, на име учешћа у реновирању и увећању вредности посебне имовине туженог-стана у ... број ..., применом члана 170. став 1. Породичног закона, на терет туженог припада 1/2 од вредности тако изведених радова (307.745,55 динара) односно износ од 153.872,77 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, а да је преко тога њен захтев неоснован. Вештак је дао своје мишљење колики је процентуални допринос сваке од странака у стицању заједничке имовине током брачне заједнице, а коначну оцелу о доприносима странака у стицању даје суд, па у циљу потпуног и правилног утврђења чињеничног стања није било потребно извођење доказа саслушањем судског вештака на ову околност.

Супротно наводима ревизије, другостепени суд је, имајући у виду да је првостепена пресуда у поступку већ једанпут била укинута, а да је у првостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка и да је чињенично стање непотпуно утврђено, након одржане расправе и допуњеног доказног поступка, применом члана 387. став 1. тачка 6. укинуо првостепену пресуду, у делу који је побијан жалбама парничних странака и одлучио о тужбеном и противтужбеном захтеву.

Другостепени суд је читањем доказа изведених пред првостепеним судом и извођењем доказа на расправи одржаној пред другостепеним судом, употпунио утврђење о чињеничном стању и уз образложелу оцелу доказа утврдио све битне чињенице за одлуку о тужбеном и противтужбеном захтеву. Одлука о тужбеном захтеву, у напред наведеном делу, донета је правилном применом материјалног права, за коју је

другостепени суд дао довољне и јасне разлоге, које у свему као правилне прихвата и овај суд, па се наводима ревизије тужиле у одбијајућем делу ових захтева не доводи у сумњу правилност побијане пресуде.

Без утицаја су на правилност побијане пресуде наводи ревизије да је тужила повукла тужбу за утврђење да заједничку имовину странака чини комби возило марке ... ..., пет сервиса за ручавање и један ДВД музички плејер и да није било места мериторном одлучивању о овом делу тужбеног захтева, јер се, супротно закључку другостепеног суда, тужени није противио повлачењу тужбе. Битна повреда одредаба парничног поступка учињена пред другостепеним судом из члана 374. став 1. ЗПП није од утицаја на доношење законите и правилне пресуде.

Врховни касациони суд је имао у виду да је у ставу првом изреке другостепене пресуде погрешно наведен пословни број предмета првостепеног суда, тако што је наведено „П 17/2008“ уместо „П 17/2018“, али је оценио да се ради о очигледној грешци у писању отправка пресуде, коју применом члана 385. у вези 362. ЗПП председник већа другостепеног суда може исправити посебним решењем.

Међутим, не може се прихватити као правилна одлука другостепеног суда да тужилци по основу доприноса у стицању залиха робе које су се налазиле у радњи туженог СЗТР „ВВ“ ... припада износ од 114.143,92 динара.

Законом о приватним предузетницима („Службени гласник РС“ број 54/89, 9/90, „Службени гласник РС“ 19/91...101/05) прописано је да чланови породичног домаћинства оснивача радње могу радити у радњи и без заснивања радног односа и да се члановима породичног домаћинства у смислу овог закона сматрају брачни друг, деца и родитељи. Роба је средство рада којим се обавља предузетничка делатност и ова средства потичу од заједничке имовине странака, па тужилци која је и радила у радњи туженог СЗТР „ВВ“ ..., а према правилној оцени другостепеног суда да су удели странака у стицању заједничке имовине једнаки, припада $\frac{1}{2}$ од вредности залиха робе, сходно њеном доприносу у стицању предметних средстава. Допунским вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке утврђено је да је вредност залиха робе у радњи туженог износила 376.092,00 динара, па по оцени Врховног касационог суда тужилци по овом основу припада $\frac{1}{2}$ од вредности залиха робе, односно износ од 188.046,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, а у преосталом је њен захтев неоснован. Чланом 177. Породичног закона одређено је да се деобом заједничке имовине, у смислу овог закона, сматра утврђивање сувласничког односно суповерилачког удела сваког супружника у заједничкој имовини. Висина накнаде као облигациони захтев код деобе имовине између заједничара, одређује се према ценама односно вредностима у време доношења судске одлуке. Вредност залиха робе утврђена је у поступку вештачења 2019. године, а тужила није предложила извођење доказа допунским вештачењем ради утврђења вредности залиха робе у време пресуђења, односно у прихватљиво кратком року до пресуђења.

Према коначном успеху странака у спору, односно имајући у виду да је тужила у поступку успела са већим делом тужбеног захтева и у целини по одбијеном противтужбеном захтеву туженог, то јој по оцени Врховног касционог суда припада право на накнаду $\frac{2}{3}$ износа од 424.944,00 динара, обрачунатог од стране другостепеног суда правилном применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Закона о судским таксама на име накнаде трошкова првостепеног и другостепеног поступка, односно износ од 283.296,00 динара, па тужиљи по овом основу са трошковима вештачења у износу од 30.770,00 динара, припада укупан износ од 314.066,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, применом чл. 277. и 324. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога, применом члана 414. и 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом и другом изреке.

Тужиљи-противтуженој која је делимично успела у ревизијском поступку, сагласно одредбама члана 153. став 2, 154, 163. и 165. ЗПП припада право на накнаду трошкова у границама опредељеног захтева за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, због чега је одлучено као у ставу другом изреке.

Туженом-противтужиоцу не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић